

Seminar 2489

14c 087214

PORSKA **B**YERS
VAABER.

948,1 781

2500.

Forlagt af Alb. Cammermeyer
Kristiania. 1884.

tegnede efter Segl i Rigsarkivet og udgiv.
af H. Thorsen.

Kristiania lith. Aktiebolag

14c 087214

F o r o r d.

Udgiveren af nærværende Samling af Norske Byers Vaaben, Architect Hakon Thorsen, der i flere Aar har beskæftiget sig med Tegning af middelalderse Sigiller til det Verk over disse, som i sin Tid agtes udgivet som Supplement og Afslutning af det Norske Diplomatarium, har ønsket sine her leverede Tegninger ledsagede af en kortfattet Redegjørelse for de Kilder, der ligge til Grund for Afbildningerne, og som undertegnede, der har samlet Materialerne til det nævnte Sigilverk, har under Bestyrelse, og om hvilke han derfor er den nærmeste til at give Oplysninger. Det angives altsaa nedenfor, fra hvilket Aar og fra hvilket Archiv de Segl hidrøre, der ere benyttede ved Aftegningen, forsaavidt de ere middelalderlige; ved flere af de nyere Segl angiver et Aarstal paa disse bestemt den Tid, da de ere vedkommende By givne. For de faa øvrige Byers Vedkommende kjendes kun nyere, vilkaarlig antagne Mærker, hvoraf vistnok intet er over et Hundrede Aar gammelt; af disse kunne Arendals- og Mosse-Seglene ikke engang betragtes som Vaaben. Nogle Byer have slet intet Mærke, deriblandt endog Stiftstæderne Hamar og Tromsø, om man end af og til ser Lieutenant A. T. Kalltenborns i Norsk Folke-Kalender for 1855 forslagsvis angivne Vaabener anvendte ved forskjellige — mest festlige — Anledninger. At der af det angivelige Hamar-Vaabener, som kun hidrørende fra den romantiske Hamar-Beskrivelse, ikke eksisterer noget Exemplar fra Middelalderen, behøver neppe at bemærkes. For Sarpsborgs Vedkommende findes derimod virkelig et bevaret Segl fra Middelalderen, hvoraf sees, at Bjørnen i det nu brugelige Frederiksstads-Vaabener er et fra Sarpsborgs gamle Segl hidrørende Element. Til Byvaabenerne er her endnu føiet en Afbildning af det ældste hidtil kjendte Norske Kongesegl, der indeholder det nu brugelige Rigsvaaben, for at vise sammes heraldisk rigtige Udseende i Modsætning til den ved kgl. Resol. af 10 Juli 1844 bestemte uheraldiske form. Hvad de her anvendte Farver angaar, da har kun Rigsvaabenet en sikker, fra Middelalderen bevaret

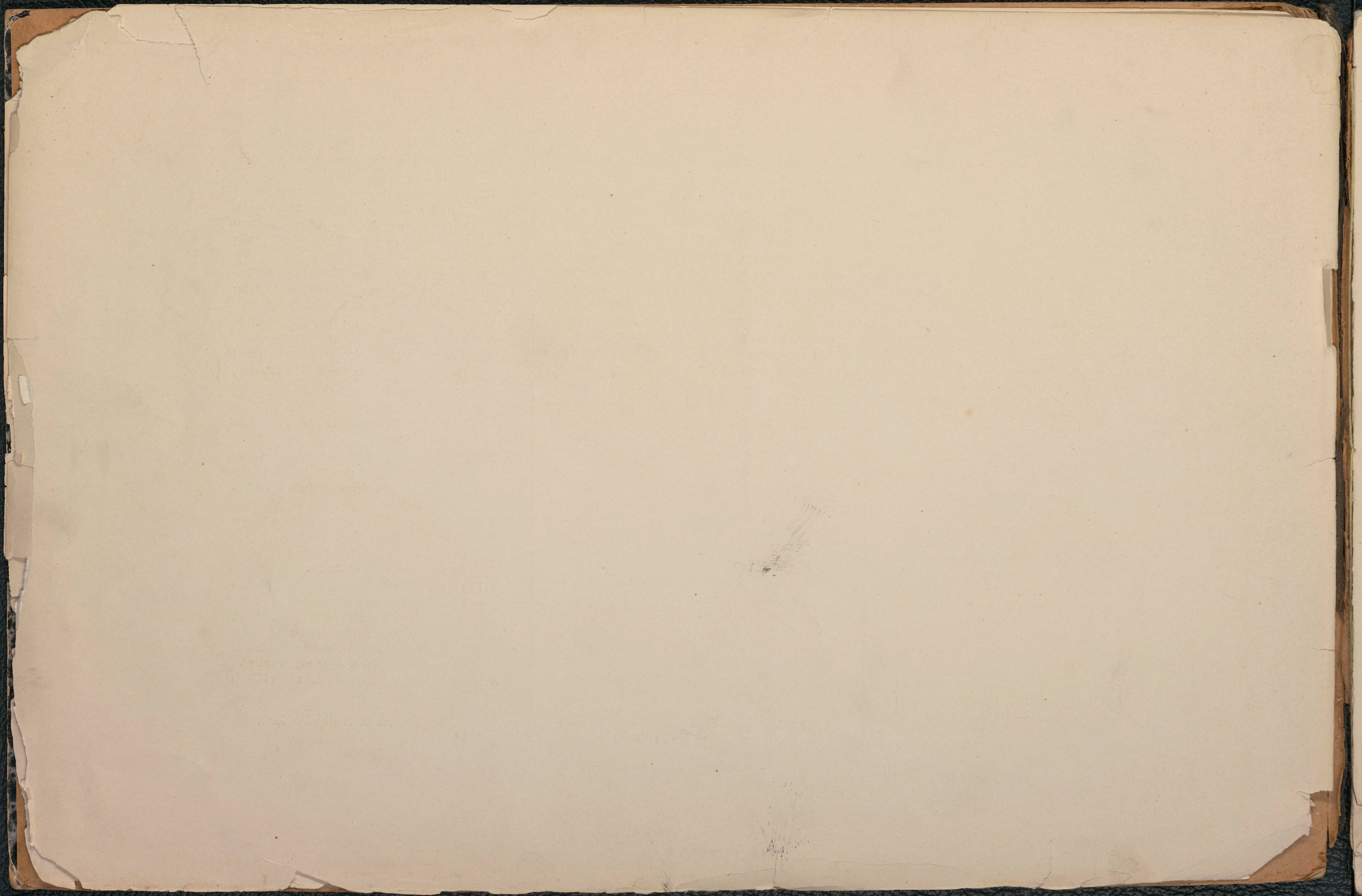
Blasonering; for Byvaabenerne ere Farverne vistnok vilkaarlig valgte, dog saaledes, at de sandsynligste ere anvendte efter de almindelige heraldiske Regler om Farvers og Metalleres indbyrdes Forhold og med den Hensigt for Die, saameget som muligt at undgaa Brugen af mere end en Farve og et Metal i hvert særskilt Vaaben. Det har været Meningen her at levere, saavidt muligt, correcte heraldiske Former, der kunne tjene til Veiledning ved Anskaffelsen af nye Segl eller Anvendelsen af Byvaabener i forskjellige Diemed og ved officielle Anledninger, hvorfor der intet Hensyn er taget til de nu brugelige, tildeels meget urigtige Former og Farver, der stadig sees anvendte.

- I. Kong Erik Magnussons Vaaben efter to Segl fra 1285 i Lübecks Stadsarchiv. Omkrift: Rex Ericus Ego Norica Regna Rego.
- II. Skiens Byssegel efter nyere Aftryk i Norske Rigsarchiv; Orig. formentlig fra 17de Aarhundrede.
- III. Arendals nu brugelige Byssegel (efter 1844); Orig. neppe ældre end indeværende Aarhundrede. Vistnok kun Magistratssegel.
- IV. Oslo Byssegel, efter Original fra 1544 i den Arnemagneanske Diplomsamling i Kjøbenhavn. Omkrift: Civibus hoc signum manet Osloie sigillum. (formentlig oprindelig Capitelets Segl).
- V. Avidaros Byssegel efter to Originaler fra 1544 og 1459 i den Arnemagneanske Diplomsamling i Kjøbenhavn. Omkrift: Sigillum (communitatis?) Nidrosiensis civitatis. (formentlig oprindelig Capitelets Segl).
- VI. Stavangers Byssegel efter et Aftryk i Norske Rigsarchiv fra 1649.
- VII. Mosse Byssegel efter et Aftryk i Norske Rigsarchiv fra indeværende Aarhundredes Begyndelse; Seglet er neppe synderlig ældre og vistnok kun et Magistratssegel.
- VIII. Kongsbergs Byssegel efter et Aftryk i Norske Rigsarchiv fra Begyndelsen af 18de Aarhundrede; Seg-

let er neppe meget ældre, maasse oprindelig Bergverfets Segl.

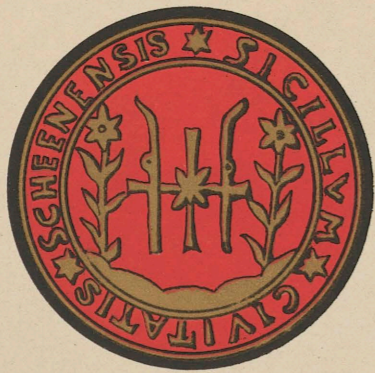
- IX. Christianssands Byssegel efter nyere Aftryk i Norske Rigsarchiv, jfr. Byens Privilegier af 30 April 1645, hvis Angivelse af Vaabenets Udseende (et Grantræ) imidlertid ikke svarer til den form, der stadig brugtes.
- X. Drammens Byssegel efter Aftryk i Norske Rigsarchiv fra indeværende Aarhundredes Begyndelse; Orig. neppe ældre end Midten af 18de Aarh.
- XI. Sarpsborgs Byssegel paa et Document af Aar 1556 i Norske Rigsarchiv.
- XII. Frederiksstads Byssegel efter et Aftryk fra 1733 i Norske Rigsarchiv; Orig. formentlig fra 17de Aarh.
- XIII. Molde Byssegel efter Aftryk fra indeværende Aarhundredes Begyndelse i Norske Rigsarchiv; Orig. fra 1742, da Byens Privilegier af 29 Juni bestemte dens Vaaben.
- XIV. Frederikshalds Byssegel efter Aftryk fra indeværende Aarhundredes Begyndelse i Norske Rigsarchiv; Orig. fra 1665, da Byens Privilegier af 10 April fastsatte Vaabenet.
- XV. Christianssunds Byssegel efter Aftryk fra indeværende Aarhundredes Begyndelse i Norske Rigsarchiv; Orig. fra 1742, da Privilegierne af 29 Juni fastsatte Byens Navn og Vaaben.
- XVI og XVII. Bergens Byssegel efter Original fra 1576 i Lübecks Stadsarchiv, for- og Bagside. Skibet er formodentlig betragtet som det egentlige Byssegel, Borgen som Befæstningens, men kun det sidste er senere beholdt. Kun No. XVI har Originalens rigtige Størrelse; No. XVII er noget forstørret.
- XVIII. Tonsbergs Byssegel efter Orig. fra 1549 i Norske Rigsarchiv.

H. F. Huitfeldt-Kaas,
Archivfuldmægtig.

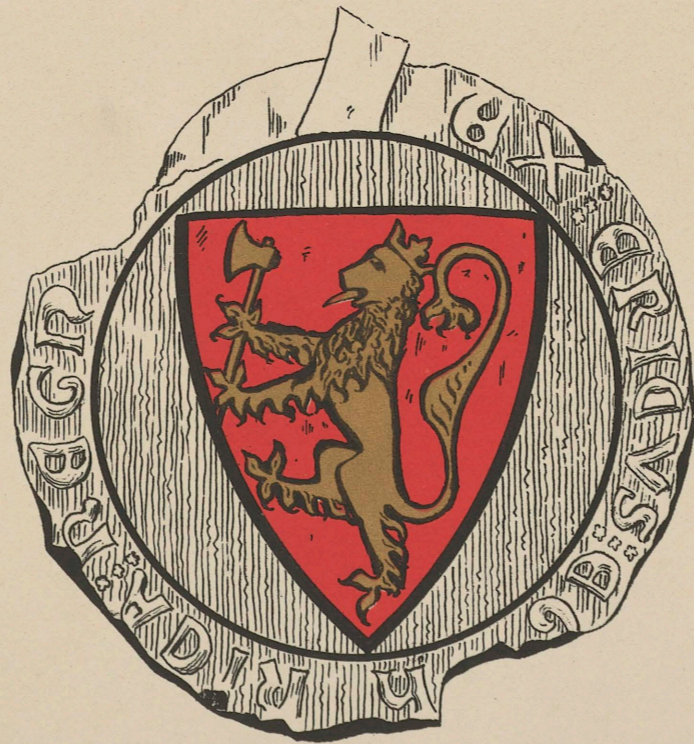

Pl. I.

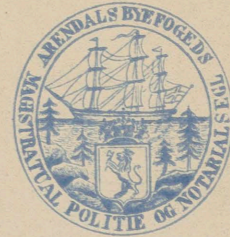
II.

I.

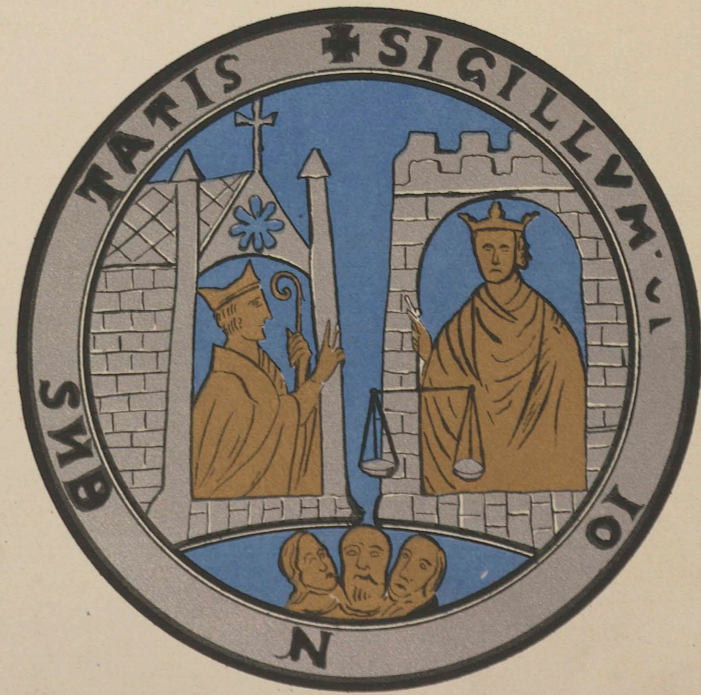
III.

IV.

V.

Pl. II.

VI.

VIII.

VII.

IX.

X.

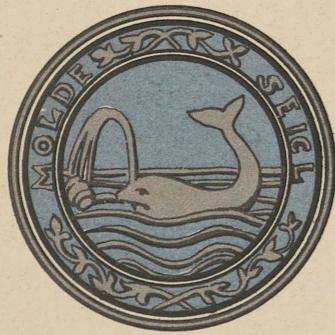
XII.

XI.

XIII.

XIV.

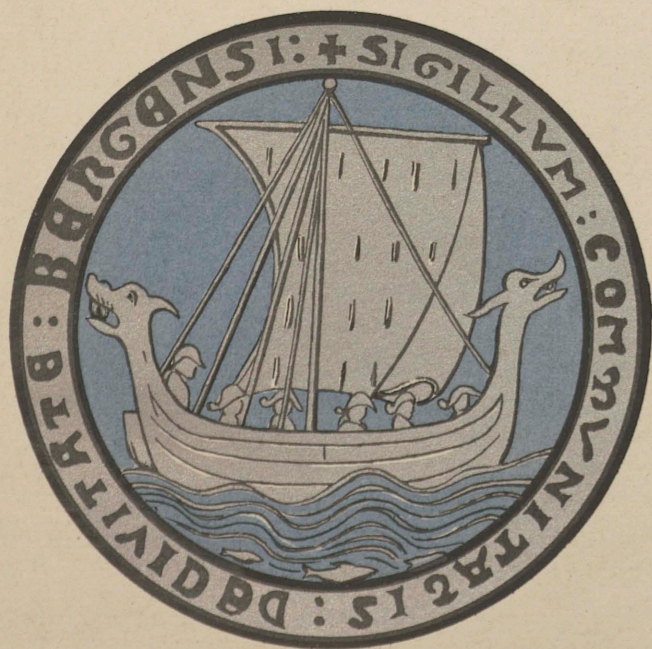
XV.

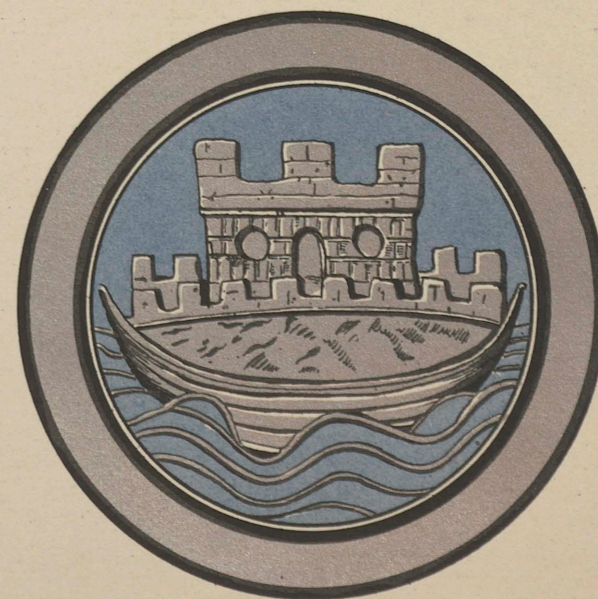
XVI.

XVI.

XVII.

948,1 0181

